

BAIXAR LES TAXES, UN ESFORÇ DE TOTS

TRIBUNA

Vicent J. Martínez

Catedràtic d'Astronomia i Astrofísica de la Univ. de València

El Claustre de la Universitat de València, a petició d'un grup de claustals, aprovà el 23 de juliol tramitar la sol·licitud d'una baixada progressiva de les taxes universitàries. Es tractava d'una sol·licitud que estava d'acord amb les propostes electorals dels partits que governen la Generalitat. Convé recordar ací la justificació de la proposta: «Les taxes universitàries pujaren en 2012 al voltant del 33 %. Som l'autonomia, després de Madrid i Catalunya, on les taxes acadèmiques són més elevades. El pes que representen els ingressos per taxes acadèmiques en relació amb el pressupost total de la institució ha experimentat una pujada espectacular durant els últims anys. Les taxes acadèmiques han representat durant molts anys el 15 % del total del pressupost universitari; amb els increments dels

últims anys, el percentatge representa gairebé el 25 %. Són els estudiants, amb el pagament de les matrícules, els que cada vegada estan contribuint més a sufragar el cost real de la Universitat, i és, sens dubte, una prova evident del procés de distribució injusta i de privatització d'un servei públic.»

Paraules semblants les podem trobar en declaracions durant la campanya electoral de l'actual president de la Generalitat i de molts candidats dels partits que governen o donen suport al Govern. La necessària baixada de les taxes ha estat en boca de tots. Fins i tot, si repassem les hemeroteques, comprovem que una de les exigències de Podem per a donar suport a la investidura de **Ximo Puig** era precisament la baixada de les taxes universitàries per aquest curs 2015-16 (mireu els diaris del 23 de juny).

El text aprovat pel Claustre és exquisit en allò que finalment sol·licita. Partint d'un coneixement de les retallades de finançament que pateix la Comunitat Valenciana, demana una baixada progressiva de les taxes, començant per un 8,4 % per a aquest curs (cal dir que en Madrid s'ha aplicat una baixada del 10 % aquest curs, tal com es va comprometre en campanya la seua presidenta). Reprodueix ací el text aprovat pel Claustre: «Creiem que és possible, amb un esforç compartit, sol·licitar al nou Govern de la Generalitat una baixada progressiva de les taxes fins a assolir, si més no, els preus anteriors a la pujada de 2012. Proposem, per tant, per aconseguir aquest objectiu una baixada anual del preu de les taxes acadèmiques del 8,4 % durant els propers tres anys.»

Un «esforç compartit», és a dir, no es demana tornar als preus anteriors al 2012 de colp, ja que aquesta baixada no es podria assumir. Per tant, les famílies hauran de continuar pagant unes taxes desorbitades durant alguns anys, assumint la seua part de l'esforç compartit, el que es demana és un canvi de rumb per tal que les universitats públiques tornen a ser veritablement públiques. «Esforç compartit» que les universitats estarien disposades a assumir —en part—, sabent que perdran part dels seus ingressos (encara que si

augmentara el nombre d'estudiants que veuen factible matricular-se en la universitat es pot mitigar aquest efecte). «Esforç compartit» que haurà d'assumir la Generalitat —en part—, incrementant el finançament, compromesa com ha d'estar per una universitat pública i de qualitat.

Dissortadament, la sol·licitud no ha estat atesa. Certament, tots coneixem les penúries en matèria de finançament que a hores d'ara pateix el País Valencià i com d'esquifides s'han trobat els nous governants les arques de la Generalitat. Això, i uns pressupostos exhaurits, han impedit complir el compromís electoral aquest curs: les taxes s'han congelat. Resulten, però, patètiques les declaracions d'alguns polítics del PP, i en particular dels seus cadells, parlant d'engany del Govern actual de la Generalitat per no abaixar-les enguany, quan les pujades dels darrers anys han estat responsabilitat dels diferents governs del PP.

La voluntat política d'abaixar,

en un futur immediat, les taxes acadèmiques hauria de ser inqüestionable. No és un tema baladí. Hem insistit i finalment s'ha canviat el discurs: enfront d'unes primeres declaracions de responsables de la Conselleria que deixaven caure que l'any que ve potser tampoc baixarien, finalment s'ha entrat en raó. El president Puig ho ha deixat ben clar: l'any que ve les taxes baixaran, i la baixada serà progressiva fins al final de la legislatura. Tant de bo: la proposta del Claustre de la UV ha estat assumida pel govern de la Generalitat.

Confiem, doncs, que el compromís siga ferm: implica un canvi de tendència respecte a les pujades anteriors (un 93 % d'increment en el període 2008-13), dóna seguretat als estudiants amb menys recursos per a matricular-se, sabent que les pujades han finalitzat i que s'inicia una baixada progressiva a partir del curs 2016-17. Aquest procés ens ha d'acostar al model universitari francès o alemany, amb taxes inferiors als 300 euros, enfront dels 1.200 de mitjana que paguem a hores d'ara a la Comunitat Valenciana. L'objectiu final ha de ser un increment molt més notable de les beques que garantisca l'equitat i, al mateix temps, graus molt més econòmics (amb el preu del postgrau igual que el del grau). Això generarà confiança i la universitat tornarà a ser veritablement pública.

Aquest procés ens ha d'acostar al model universitari francès o alemany, amb taxes inferiors als 300 euros